

La Muntala, la llum del Gorg

Antònia Caño Bermúdez i Marion Fitzgerald

La Muntala, la llum del Gorg

Antònia Caño Bermúdez i Marion Fitzgerald

Conte inspirat en una llegenda de Joan Amades.¹
Cançó suggerida pel poema de Salvador Espriu *Cementiri de Sinera*, fragment VIII

1.- AMADES, Joan. *Folklore de Catalunya*. Vol. 1, "Rondallística". Barcelona: Selecta, 1950.

Primera edició abril 2013

Edita Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt

© d'aquesta edició Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt

© del text Antònia Caño Bermúdez

© de les il·lustracions Marion Fitzgerald

Disseny i impressió La Impremta d'Argentona
Dr. Samsó, 39 · Argentona · Tel. 93 756 07 20

DL B-9270-2013

PRESENTACIÓ

Enguany celebrem el desè aniversari de la nostra biblioteca, La Muntala, nom que fou extret d'un poema de Salvador Espriu, del qual celebrem també el 2013 el primer centenari del seu naixement. Així doncs, aquest conte vol ser, per damunt de tot, un homenatge a aquest espai i a Salvador Espriu, poeta, dramaturg i novel·lista, que descansa ben a prop del nostre poble, al seu especial Cementiri de Sinera.

Borges afirmava que “una biblioteca és una porta oberta al temps”. Una entrada que s'obre per donar-nos la benvinguda i convidar-nos a visitar llocs que mai abans havíem vist. Quan jo era petit i vaig començar a llegir, m'hauria agradat molt trobar una biblioteca com La Muntala. Llavors n'hi havia poques i gairebé feien por. Com m'hauria agradat que hagués existit quan jo era petit! Però no va poder ser... Ara que sóc gran i tinc fills, he procurat inculcar-los l'estimació pels llibres i que siguin visitants assidus.

Aconseguir que un infant s'afecioni a la lectura és una labor lenta però constant, perquè la lectura és un sentiment. I les emocions van entrant en la nostra vida a poc a poc i per contagi. Del que es tracta és de facilitar un entorn en què el llibre i la lectura formin part de manera natural, quotidiana, de la vida.

Perquè llegir és precisament viatjar per paisatges desconeguts, recórrer espais màgics, trobar els tresors que s'amaguen a les planes dels llibres. Però per trobar aquestes joies cal disposar d'un espai adequat, com el de la nostra biblioteca, amb personal que gaudeix amb el seu treball.

En aquest sentit, La Muntala està fent una tasca important en el camp de la llengua i la cultura. S'hi organitzen tertúlies, activitats de promoció de la lectura, hores del conte, exposicions... Es treballa amb la mainada i també amb la gent més gran.

Us animo a perdre-us-hi. Cerqueu-hi llibres i enfonseu-vos en aquest oceà de lletres que és qualsevol biblioteca.

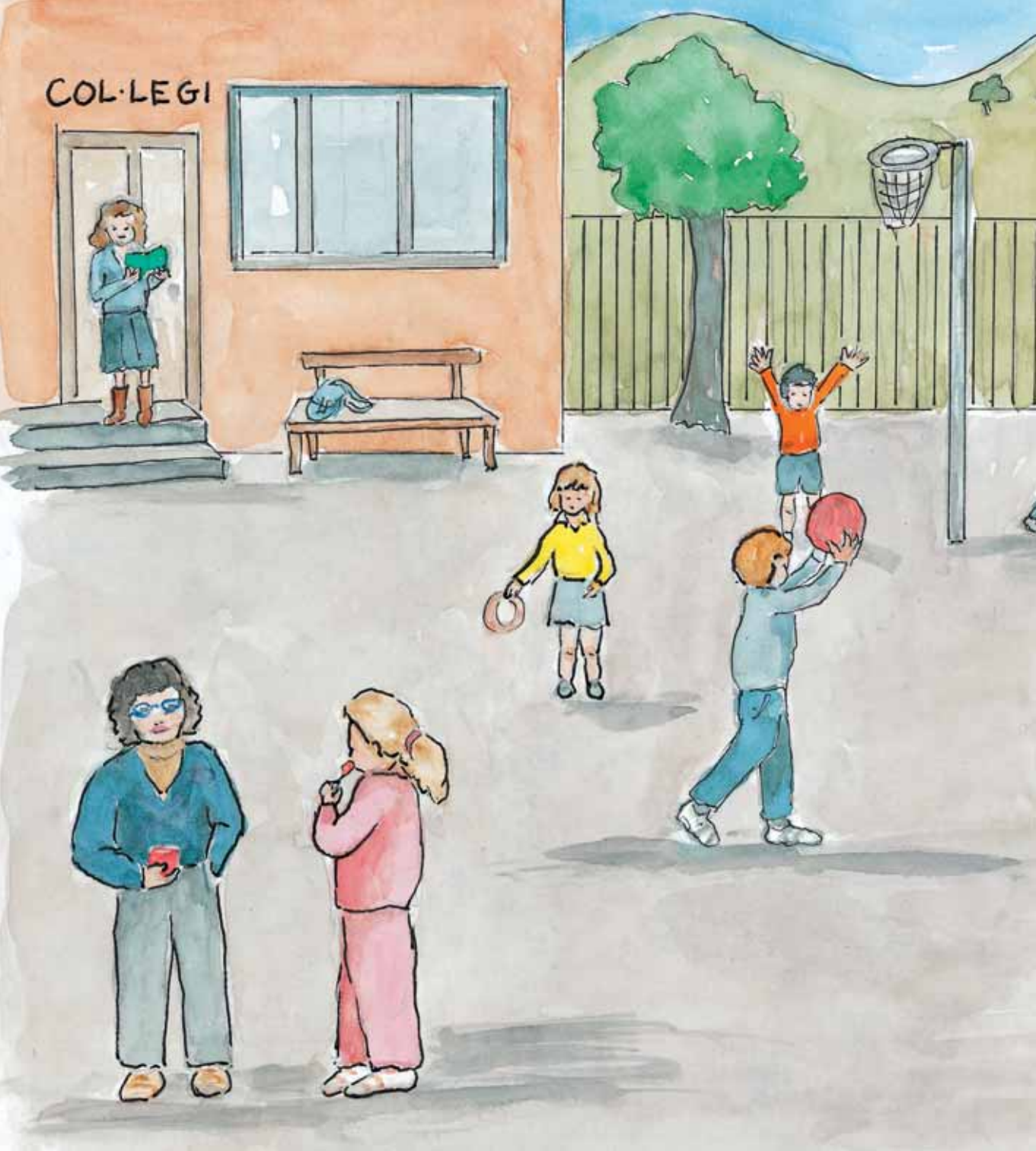
Miquel Àngel Martínez i Camarasa
Alcalde de Sant Vicenç de Montalt

A la tieta Sofia li agrada, de tant en tant, anar a buscar el seu nebot Erik per portar-lo al cinema i sempre està pendent de la cartellera de pel·lícules infantils. Aquesta setmana n'estrenen una d'interessant.

L'Erik és un nen fantasiós a qui li encanta fer jocs de màgia i inventar-se històries. L'altre dia, a l'escola, va dir a la seva amiga Júlia:

—*A partir d'ara, tu seràs una reina i jo em diré Salvador i vindré a buscar-te.* —A les nits, s'adorm pensant en aquestes paraules.

COL·LEGI

La dama del castell de Montalt havia sentit a dir que la nit de Sant Joan, al punt de la mitjanit, l'aigua de la font de la falda de la muntanya adquiria propietats màgiques i tothom que s'hi banyés es tornaria cent vegades més bonic del que era. La dama desitjava trobar xicot i pensà que, si realçava la seva bellesa, atrauria els nois de la comarca. Per això, la nit de Sant Joan, baixà a la font, que era envoltada d'un bosc frondós d'arbres alts i verds.

Quan hi arribà, trobà, assegut en una roca que hi havia sota d'un pi pinyoner, un pastor de cabres que tocava la flauta i cantava boniques cançons antigues. Les melodies eren dolces, suaus i tranquil·les i van fer que la dama s'emocionés i que el seu pensament volés cap a la seva infància, quan vivia feliç al castell de la muntanya, situat en un petit turó verd, perfumat per l'olor dels arbres, musicat amb el cant dels ocells i guarnit amb un pessebre. Aquest turó era la Montala, a qui seguien dos turonets, els seus germans petits, el Mig i la Vilanegra.

Passà una estona fins que el pastor deixà de tocar; aleshores aixecà els ulls i veié la dama que se'l mirava embadalida.

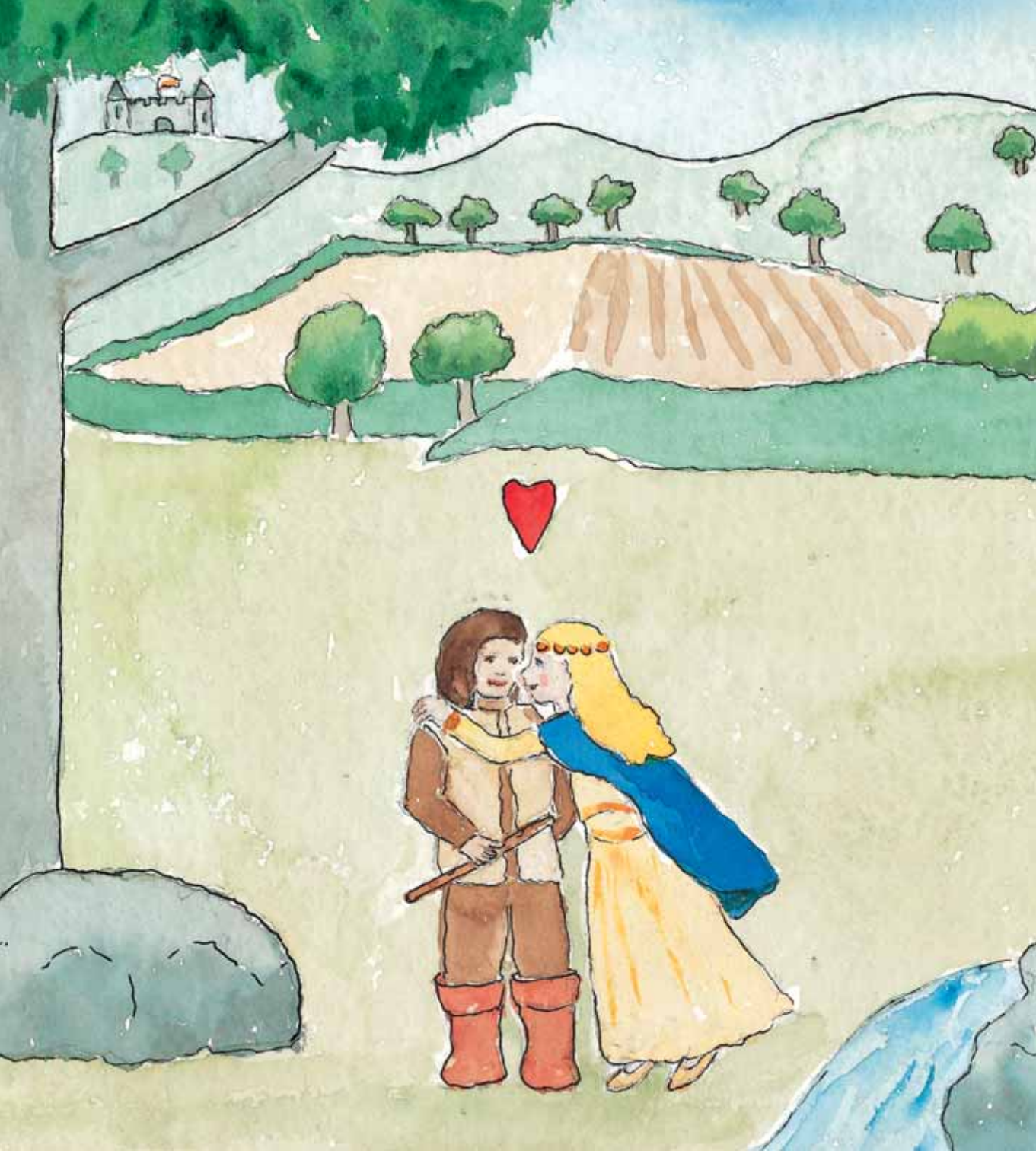
—**H**ola, bon dia! —va dir el pastor, equivocant-se—. *T'agrada la música? Em dic Salvador, i tu?*

—*Jo sóc... Mmm!* —i quequejà—. *Bé, sóc la Griselda i visc allà dalt, al puig Montalt* —va dir posant-se vermella com un pebrot—. *Però, continua, continua, si us plau, no et vull interrompre.*

Aleshores el pastor començà a explicar-li boniques històries: li parlà de les dones d'aigua, alhora molt fortes i delicades. Eren unes dones que vivien a la muntanya i ajudaven les bones persones, però, quan algú els feia mal o les ofenia, es transformaven en roca i vivien a les coves, fins que algú altre feia sonar una bonica melodia al davant de l'entrada de la roca no tornaven a ser dones. També li digué que qui trobava una tenia assegurada la sort a la vida; per això, ell feia temps que anava fent sonar la flauta per tota la muntanya, sobretot a prop de les coves. Buscava una dona d'aigua encantada per enamorar-la.

La dama se l'escoltà i pensà que li hauria agradat ser una dona d'aigua encantada i que aquell pastor tan eixerit fes sonar la seva flauta per a ella i així anar-se'n amb ell. Estava tan il·lusionada que, sense adonar-se'n, s'acostà, a poc a poc, al pastor i li féu un petó suau als llavis.

Però, de sobte, aparegué un llamp i després se sentí un soroll molt fort:

—*Brrrrrrrrppppppppppmmmm* —féu el tro a dalt de la Montala. Després un torrent de pluja caigué de cop. El pastor i la dama, com enduts per un rampell, es van separar.

—*Adéuuuuuuu* —va dir el Salvador amb la mà, deixant la flauta al peu del pi—. *S'ha fet molt tard per a mi.*

—*A reveure* —digué la Griselda.

El pastor se n'anà tan de pressa que es va descuidar la flauta. La dama, nerviosa, respirà amb dificultat. El Salvador li havia produït un fort impacte. Semblava un home misteriós, savi, tranquil. Tenia una mirada penetrant, els ulls li desprenien espurnes de llum. També es va fixar en les mans, blanques i petites, amb dits curts que es movien amb molta agilitat en fer sonar l'instrument. Era un home robust com un roure.

Mentre pensava això, va veure la flauta oblidada. La va agafar pensant que aniria a cercar-lo, per retornar-la-hi i tractar de descobrir més coses. Però no sabia cap a on anar i començà a caminar sense rumb. Amb tantes emocions s'oblidà de banyar-se a la font, tot i que aquell moment era just el punt de la mitjanit.

Camina que caminaràs, la dama arribà cansada fins arran de mar, on veié un petit grup de roques de platja per poder seure i reposar una mica. Eren negres, recobertes de molsa a la part baixa, on les onades repicaven amb força, xxxsssssssss, xxxsssssssss... S'assegué en una de plana, a la part de dalt, mirant l'horitzó i amb les puntes dels dits dels peus dins de l'aigua. Sentí les ones als peus, que li feien pessigolles. Respirà, profundament, i gaudí de la contemplació de les aigües blaves, de l'olor de mar, del so i de la brisa marina que l'acaronava, quan li van venir unes ganex immenses de tocar la flauta que portava a la butxaca. Va agafar-la, bufà i sortí aquesta cançó:

*Muntala, l'àvia cantarà
mentre hissa el vol al sol,
que les llengües del món
irriquin els mots morts.
Que sonin cançons pels carrers
del poble costaner.
I camino pels verals de llum
per superar els difícils rocs que trobo.
Als serens jardins dels casalots
enterro el meu silenci.
Que sonin cançons pels carrers
del poble costaner.*

Mentre la dama tocava la flauta va veure com un petit dofí sortia de l'aigua, fent salts a un costat i a l'altre, cap a l'esquerra i cap a la dreta, com si ballés al so de la melodia que interpretava. Quan va acabar de tocar, l'animal va parar de ballar i es va adreçar a ella:

—*Hola! Sóc en Pepí Cantarí i m'ho he passat molt bé escoltant-te.*

—*Doncs, jo sóc la Griselda, la dama del castell de Montalt. M'alegro que la meva cançó t'hagi agradat.*

—*Es pot saber què fa la dama del castell a la vora de la mar?*

—*Busco un pastor de cabres que es diu Salvador, per retornar-li aquesta flauta que ha oblidat a la vora de la font màgica. I també m'agradaria descobrir què guarda dins el seu cor. Tu que ets un dofí màgic, em pots ajudar?*

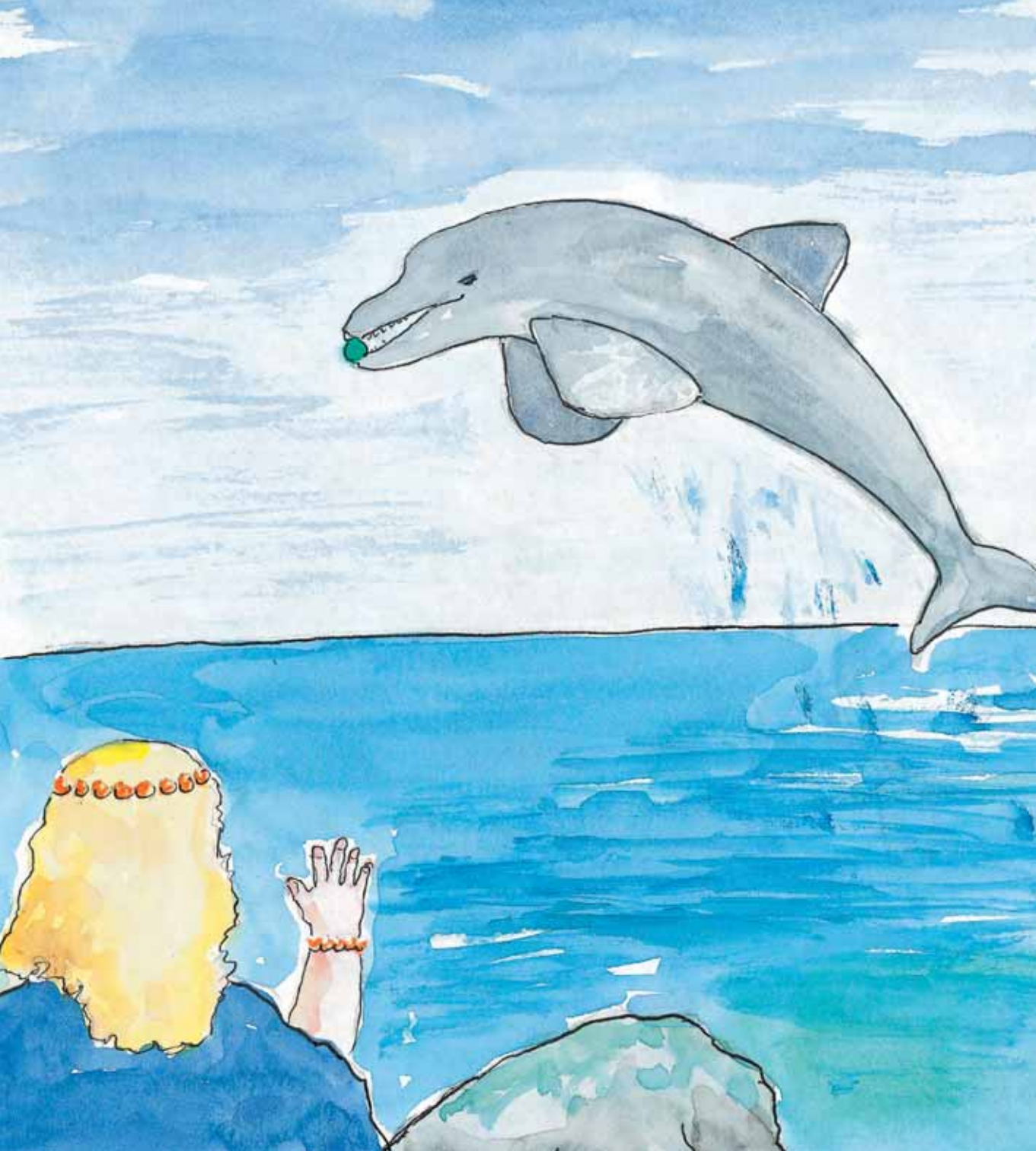
—*Ho sento, no et puc ajudar. No conec cap pastor. I els secrets del cor de les persones són desconeguts per un dofí. Però a Sant Vicenç de Montalt, quan volem saber una cosa, anem a preguntar-la a la llum del Gorg.*

—*La llum del Gorg? Què és això?*

Aleshores, Pepí explicà a Griselda que era un lloc on es podien aclarir misteris. A tot allò que no sabies o que et preocupava, si anaves a la llum del Gorg, et podia ajudar a trobar-hi una o una altra solució.

—*I on puc trobar aquesta llum?* —va dir la dama.

—*És molt fàcil. És a mig camí, entre mar i muntanya. Busques un lloc a on entren i surten conillets tothora. Allà trobaràs la llum del Gorg.*

Absans de marxar, el dofí va posar una pedra lluminosa de jade verd maragda al palmell de la mà de la dama. Just en aquell moment, el vent de marinada va començar a bufar més fort i va agafar tanta força que se l'endugué, cabells al vent, transportant-la fins a una riera que baixava des de la muntanya cap a mar. Allà, el vent va parar.

Hi havia un edifici molt gran, construït amb maons de color vermell. A la planta baixa no paraven d'entrar i sortir conillets, amb les orelles dretes i obertes i amb una cueta de cotó fluix. A la porta d'entrada, hi havia un cartell que deia Biblioteca La Muntala i s'hi veia dibuixat un drac de color vermell. Deu ser allà la llum del Gorg, va pensar. I se'n va anar cap a la porta i hi entrà.

BIBLIOTECA

LA MUNTALA

—**H**olaaaaaaa! —va dir la senyora Caragola.

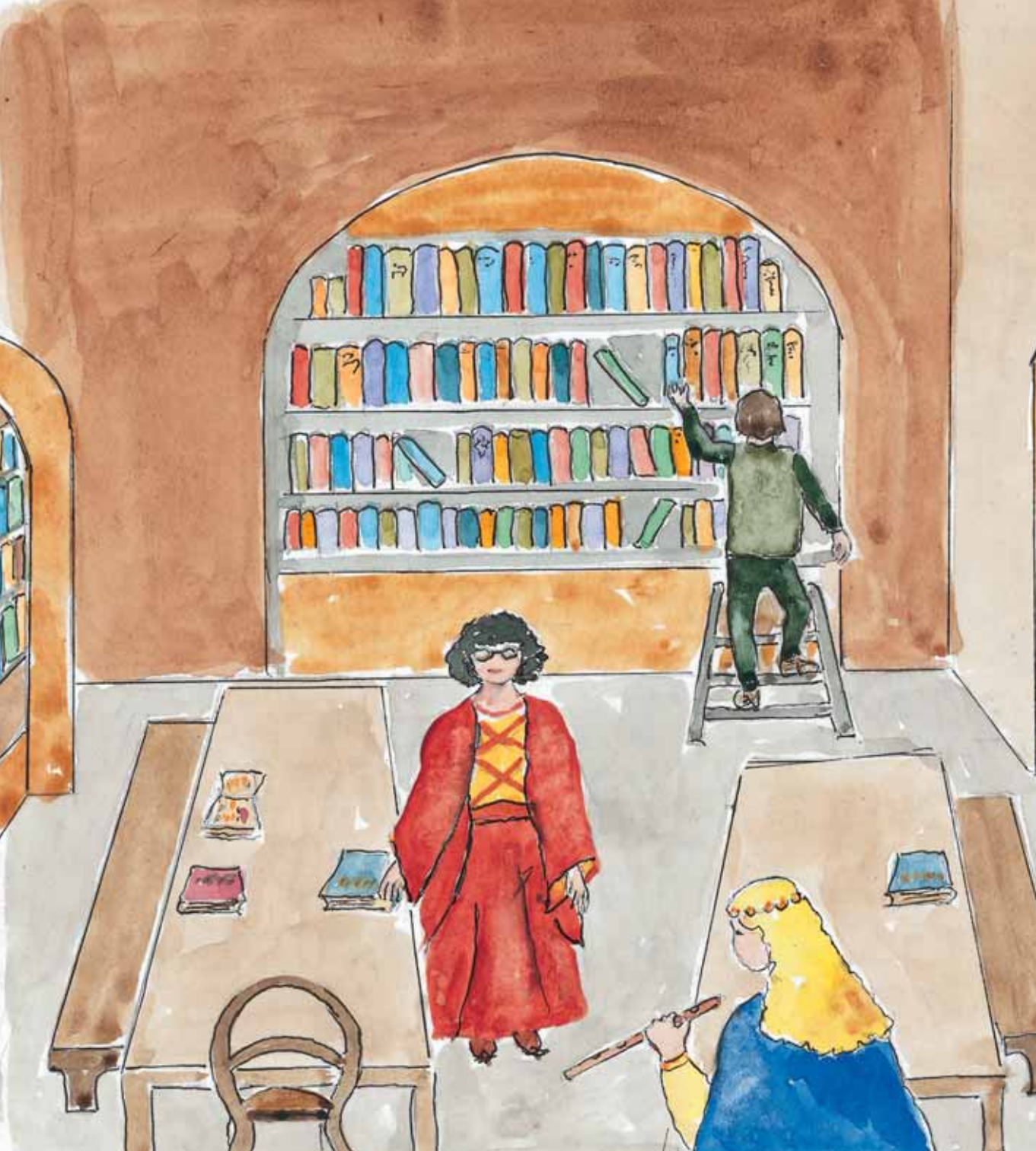
La senyora Caragola tenia una veu fluixa i fina, per poder penetrar bé en les orelles dels conillets i seguir el camí, des del cap fins al cor. També hi havia el senyoret Llampec, que tenia cura dels llibres i els trobava en un tres i no res!

—*Estic buscant un pastor de cabres que es diu Salvador. També vull trobar les paraules màgiques que obrin el seu cor.*

—*Pel que fa a les paraules, has vingut al lloc ideaaaaaaal — va dir la Caragola—. Som al laboratori de les lletres. Mira! Et recomano un llibre de la senyora Martí on hi ha una llista de les paraules que arriben al coooooor.*

Encara no havia acabat de parlar la senyora Caragola quan el senyoret Llampec ja li tenia el llibre preparat a la dama, a sobre d'una taula. Aquesta va veure que era un llibre molt antic intítulat *Llibre de les persones bones* i va començar a buscar. Va trobar paraules que li van agradar molt, però entre totes en trià tres per anotar-les: *comprensió* per entendre's amb els altres; *amor* per la vida, les persones; *carícia* per demostrar l'amor. N'hi havia moltes més, però va pensar que, de moment, amb aquelles ja faria. Les va anotar en un paper per no oblidar-se'n i va retornar el llibre antic al senyoret Llampec. La senyora Caragola estava explicant un conte als conillets.

La dama va sortir de La Muntala i, una vegada més, el vent de marinada li indicà la direcció que havia de seguir. Així, ves per on, es trobà una altra vegada a la font i allà, assegut a la roca i amb l'esquena recolzada al pi pinyoner, hi havia el pastor Salvador. A la dama li van venir ganes de fugir corrents, no li sortia la veu i les cames li tremolaven, però va prendre coratge i va saludar-lo.

—*Hola Salvador! T'estic buscant per retornar-te la flauta que vas deixar oblidada quan vas marxar* —va dir.

—*No calia* —va dir l'home—. *Com que les faig amb una canya, ja en tinc una altra.*

Aquella resposta aspra va desil·lusionar la dama, però tot seguit féu un esforç de comprensió i amor. S'acostà al pastor per donar-li la flauta i, de passada, acaronar-li amb les puntes dels dits, suaument, la mà.

El pastor la mirà; tots dos es miraren i sentiren quelcom semblant a unes pessigolles dins de la panxa. Amb la cara il·luminada, els ulls els feien pampallugues i no podien parar de somriure. Tot d'una, s'agafaren de la mà i van començar a córrer i a saltar per la muntanya. Era com si s'haguessin tornat bojos, no podien parar.

Vet aquí que no se sap com, però la cançó màgica tornà a sonar mentre els amants saltaven i ballaven:

Muntala, l'àvia cantarà...

Així van estar molta estona, saltant i ballant, fins que la marinada se'ls endugué a sota del gran roure on es van fer un petó.

Des d'aquell dia, la dama i el pastor visqueren feliços al castell de Montalt i cada nit de Sant Joan, al punt de la mitjanit, baixaven a la font per interpretar aquella bonica melodia i banyar-s'hi.

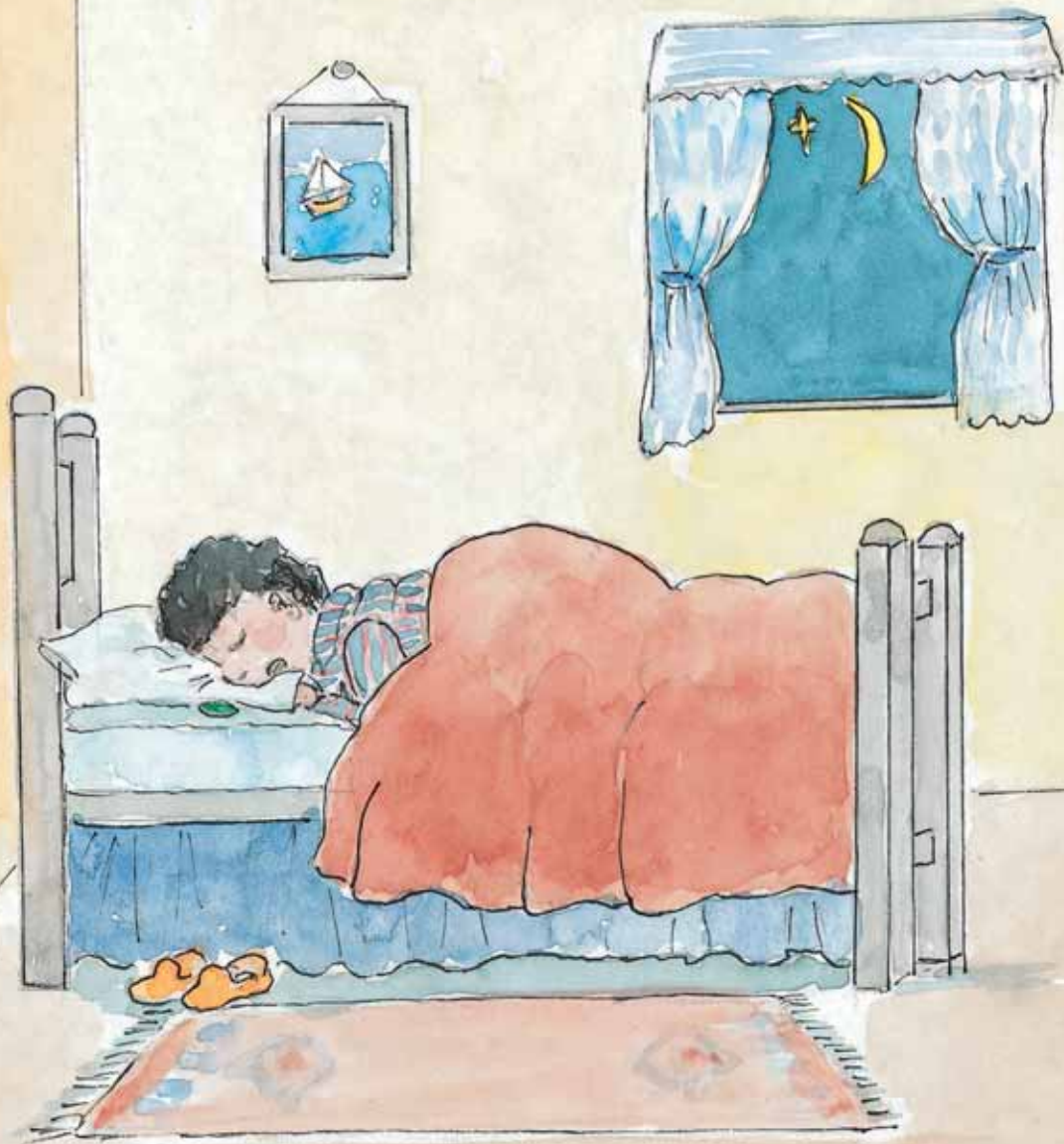

—**D**esperta't, Erik, que és hora d'anar a escola —
crida la mare—. *No sé què passa que l'endemà que la tieta Sofia et porta al cinema sembles un zombi.* —L'Erik fica la mà
sota el coixí i troba una pedra de jade verd que, a corre-cuita,
es guarda a la butxaca del pijama, després mira la mare fent
uns ulls com unes taronges i amb una veu misteriosa, com
sortida de l'altre món, li diu:

—*Mare, quan sigui gran, vull ser pastor de cabres.*

FI

Biblioteca La Muntala

Troblem l'origen de la biblioteca en una sala de lectura, ubicada al carrer de les Escoles. Uns anys després, a començament dels anys 1990, es creà la Biblioteca Municipal, als baixos de l'antic Ajuntament, a la plaça del Poble. En poc temps, el fons i el nombre d'usuaris va augmentar i el consistori decidí traslladar-la a la planta baixa del Centre Cívic El Gorg, un equipament nou situat al centre neuràlgic del poble.

La nova biblioteca fou inaugurada el 30 de març de 2003 i s'anomena La Muntala, nom extret del poema de Salvador Espriu, *Cementiri de Sinera*. Aquest equipament ofereix més serveis i un fons renovat, tot conservant el de l'antiga biblioteca. Està gestionat per la Regidoria d'Ensenyament, de l'Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt, en conveni amb la Diputació de Barcelona, i forma part de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona.

La missió de La Muntala és ser un espai de referència per als santvicentins i les santvicentines en la resolució de les seves necessitats formatives, culturals i lúdiques, bo i oferint-los atenció personalitzada, així com un lloc de trobada i de cohesió social.

Cada dia, moltes famílies vénen a buscar informació, a fer deures, a llegir, a connectar-se a Internet... Pares, avis i acompanyants expliquen contes a la quitxalla que escolta amb les orelles ben despertes, per no perdre-se'n cap detall.

Enguany celebrem el desè aniversari de la nostra biblioteca, La Muntala, nom que fou extret d'un poema de Salvador Espriu, del qual celebrem també el 2013 el primer centenari del seu naixement. Així doncs, aquest conte vol ser, per damunt de tot, un homenatge a aquest espai i a Salvador Espriu, poeta, dramaturg i novel·lista, que descansa ben a prop del nostre poble, al seu especial Cementiri de Sinera.

Fragment de la presentació de l'alcalde Miquel Àngel Martínez i Camarasa

